אור לשמים — וירא

וירא אליו ה' באלוני ממרא וכו' (יח, א). נ"ל דהנה יש נשמות אשר נבזים ושפילים בעיניהם, ועי"ז אינם יכולים להנשא להאיר נשמתם, ומה עושה השי"ת ב"ה מאיר אורו בתוכם כדי שיוכלו לדבק עצמם ולקשר עצמם למעלה, וכאשר פי' פירוש הפסוק (תהלים לז, כז) סור מרע ועשה טוב, דהיינו בזה התנועה שאדם עושה שמואס ברע ובוחר בטוב ומסיר עצמו מהרע, בזה נדחה הקליפות, ונתגלה הוי"ה ב"ה השוכן בהם, וז"פ סור מרע - בזה שנחסר מספר סור מרע נשאר ד', כנגד ד' אותיות הוי"ה ב"ה.וזפ"ה וירא אליו ה' באלוני ממרא, דהיינו שנתגלה אליו ה' באלוני ממרא, מי שהוא דבוק באלוני ממרא מורה על עץ הדעת טוב ורע, השי"ת מאיר בתוכם אורו ית' כדי שיוכלו לדבק עצמם בעץ החיים.והוא יושב פתח האוהל כחום היום, ומי שהוא עושה כך וכנ"ל זוכה להמשיך ולהשפיע מג' ראשונות, וז"פ והוא יושב פתח האוהל, לשון ישב עולם (תהלים סא, ח), שיהיה ישיבה ונחת לכנסת ישראל שנק' פתח האוהל (זח"א קג.), כחם רומז על כחו"ב כי המ"ם סתומה רומז על הבינה (ת"ז ת' כט עג., זח"ג סו:) מ"ם סתומה דלמרבה המשרה (ישעיה ט, ו), היום רומז לת"ת (ע' פרדס שכ"ג ע' יום) תפארת אדם לשבת בית (ישעיה מד, יג) ואח"כ לכנסת ישראל.וישא עיניו וירא, עוד זוכה להמשיך מוחין קדישין לאותם שהם עדיין בקטנות, וזה וישא עיניו, ועיניו לשון מעיינות שהם נמוכים, זוכה להמשיך עליהם מוחין קדישין ומגביה אותם לעבודתו ית"ש. וירא, מורה על ההשגחה העליונה, דהיינו שממשיך השגחה עליונה לאותם שהם בקטנות.והנה שלשה אנשים נצבים עליו, תיבת אנשים הם שני מלות מורכבות - ש"ם א"י"ן, כי ג' דברים בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא כי אם במזלא (מו"ק כח.), ואין מזל לישראל (שבת קנו.), וז"פ שלשה אנשים נצבים עליו - שצריך כל אדם לראות שהדבר מוטל עליו להמשיך ג' דברים הנ"ל לישראל משם אין, ולא יתרשל לומר הלא יש צדיקים שממשיכים טובות הרבה לישראל ואין כדאי להתפלל, רק שידמה בעיניו שעליו מוטל הדבר להמשיך משם אין וכנ"ל.וירא וירץ לקראתם מפתח האוהל, כי יש בני אדם שאינם חפיצים במדת אין, ובורחים מהמדה זו, אבל עיקר תענוג של הש"י ב"ה שאדם ידבק עצמו במדת אין ויחפש בעצמו מדה זו. וז"פ וירא וירץ לקראתם, דהיינו שרץ לקראת מדת אין, מפתח האוהל - לא זו שמי שיש לו מדת אין ע"י גדולת הבורא ב"ה אף שמי שיש לו מדת אין ע"י שפלותו דאמת, אעפ"כ היה רצון אברהם אבינו ע"ה לדבק עצמו עם אותן שהם בבחי' אין, וזהו מפתח האוהל, אותם שהם מתחילים לכנוס בעבדות השי"ת. וישתחו ארצה, זוכה להמשיך השפעות קדושים מעולמים העליונים וז"ס השתחוויה, ארצה נק' כנסת ישראל (זח"ב יב., ע' לק"ת פ' וירא), ודו"ק:

ותצחק שרה בקרבה כו' ואדוני זקן (יח, יב). עוד הפסוק (יח, טו) ותכחש שרה לאמר וכו' כי יראה. והרבה פלאות בזו הפרשה, א' מפני מה לא האמינה בהשי"ת, ולמה זה צחקה, והלא אברהם היה טפל לשרה בנבואה (שמ"ר א, א), והיאך יוכל זאת להיות שלא האמינה. ב' מפני מה כחשה כששאל השי"ת למה זה צחקה, והלא האמת שצחקה. ג' מה[ו] כי יראה, הל"ל כי היתה בושה.אלא הפירוש הוא כך, כי אברהם ושרה היו דוגמא דלעילא, אברהם מסטרא דחסד שורש אהבה (זח"ג שב.), ושרה בחינת יראה, לכן כשנתבשר לשרה שיהיה לה בן התחילה לצחק כדי לעורר אהבה כי כשאדם מלא יראה אין הזיווג יכול להיות, ע"כ הוצרכה לעורר בעצמה אהבה ושמחה, ועוד הוצרכה ליתן מיין נוקבין כדכתיב (ויקרא יב, ב) אשה כי תזריע וכו', ע"כ צחקה שרה בקרבה, שתעורר בעצמה אהבה ותוכל ליתן מ"נ, ובאמת האמינה בשי"ת. וא"ת למה שאל השי"ת למה זה צחקה, הלא השי"ת יודע מחשבות ויודע שעשתה לשם שמים כנ"ל. אלא הפירוש הוא כך, ששאל השי"ת למה לא האמינה, כי מסתמא יהי' לה אהבה בעת הצורך. ובזה מתורץ קושיא ב' מפני מה כחשה, כי היא הבינה דברים כפשטן, ואמרה לא צחקתי, כי יראה - רק מחמת שאני בחינת יראה ע"כ הוצרכתי לעורר אהבה ושמחה. ויאמר לא כי צחקת - הי' לך להמתין, שבודאי יבוא השמחה בזמנו, וק"ל:

ויאמר אל נא אחי תרעו (יט, ז). ונ"ל דאיתא (ברכות ט.) אין נא אלא לשון בקשה, וז"פ אל נא - כשלא תוכל להתפלל. אחי תרעו - לשון התחברות וריעות, דהיינו שתתחבר עצמך עם ישראל בלב שלם, וזה תועלת גדול לתפלה.

עוד נ"ל עפ"י מה דאיתא בזוהר הקדוש (זח"ג רלו.) נצח והוד תרי פלגי גופא, כי עדיין אינם בשלימות וצריך תמיד לתקנה, לפיכך נק' תרין פלגי דגופא, והם נק' תמכי אורייתא, והצדיק סומך אותם אע"פ שהם נק' תמכי אורייתא אף על פי כן הצדיק סומך אותם בסוד נשא ארון את נושאיו (סוטה לה.), וצריך להמשיך עליהם רחמים וחיים ולשמור אותם שלא יגיע להם שום רע ח"ו, וזה מרומז בפסוק ויאמר אל נא, לשון אל תאכלו ממנו נא (שמות יב, ט), דבר שאינו בתיקון נק' נא, רומז לנו"ה שהם צריכין לתיקון. אל תרעו - תשמרו אותם שלא יאונה להם שום נזק רק חיים ושלום אמן:

ויאמר אברהם אנכי אשבע (כא, כד). ויש להקשות הל"ל אני אשבע. ונ"ל להקדים פירוש הפסוק (בראשית כא, כט-ל) ויאמר אבימלך מה הנה שבע כבשות הצאן אשר הצבת לבדנה, ויאמר את שבע כבשות תקח מידי. וי"ל הא כתיב לעיל מניה ויקח אבימלך

צאן ובקר וכו', ומה צורך בשבע כבשות האלה. ונ"ל דאיתא בספרים שאבימלך היה חכם גדול באומת, רק שהיה משוקע בטבע, שלא היה מאמין בהשגחות הבורא, ואברהם אבינו ע"ה היה מנצח אותו והכריח אותו להאמין בהשגחות הבורא ב"ה ולא בטבע. וכ"כ בכל דור ודור הצדיק שבדור ממשיך השגחות הבורא בעולם ולא יאמין העם בשום טבע חיצוניות.וזפ"ה מה הנה שבע כבשות וכו' ויאמר את שבע כבשות תקח מידי, דהיינו הנהגות שבעת ימי בראשית תקח מידי, היינו ע"י הצדיק שמבטל הטבע וממשיך השפעות שלא כדרך הטבע.וזפ"ה הפונה קדים, ויאמר אברהם, אמירה לשון המשכה, ואברהם נקרא הצדיק, היינו הצדיק ממשיך טובות לישראל ממקום גבוה שהוא למעלה מהטבע שנק' אנכי דיציאת מצרים (ת"ז ת' כא נ.) פום ממלל רברבין (ע"ח ש"ה פ"ג) חירות עליון (זח"א צה:) אימא עילאה (זח"א כב.) אם הבנים שמחה (זח"א קנד.), משם ממשיך הצדיק לשבעת ימי הבנין שיאמינו הכל שהש"י מנהיג עולמו שלא כדרך הטבע, וזה אנכי אשבע וכנ"ל.וזה ג"כ פירוש הפסוק (בראשית כא, ג) ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק, כנ"ל שהצדיק ממשיך השפעה מאימא עילאה, ונתפשט החסדים למטה, ואז נתגלו החסדים, והקליפות נופלות, וזה נקרא לידה. וז"פ ויקרא אברהם, ויקרא לשון המשכה, שהצדיק ממשיך לבניו, ולתלמידיו נק' גם כן בניו, ולכל הדביקים בו, וז"פ את שם בנו הנולד לו, דהיינו השפע הנולד לו וכנ"ל. אשר ילדה לו שרה יצחק, שרה רומז על בינה אימא עילאה, כי אברהם ושרה רומזים על חו"ב (ע' לק"ת פ' לך עה"פ ולא יקרא עוד את שמך אברם), וזהו אשר ילדה לו שרה. יצחק - שיהיה רב צחוק ושמחה וחדוה בעולם. ועוד נזכה לגאולה שתהיה ע"י יצחק אבינו כדאיתא בגמרא (שבת פט:) על פסוק (ישעיה סג, טז) אתה אבינו וכו', ונ"ל הטעם מפני מה תהיה הגאולה ע"י יצחק אבינו, דכתיב (ירמיה ל, ז) עת צרה [היא] ליעקב וממנה יושע, וכמו שהגלות התחיל מצפון תפתח וכו' (ירמיה א, יד), כמו כן ממנו יושע, והגאולה תהיה ע"י יצחק אבינו במהרה בימינו אמן כן יהי רצון נצח סלה:

ויטע אשל בבאר שבע (כא, לג). נ"ל דאיתא אברהם ויצחק חו"ג (זח"ג שב.) ויעקב הוא המכריע בריח התיכון (ת"ז הקדמה יג.) נק' אילני דחיי (זח"א קנא., זח"ג קכא.), וצריכים אנחנו בעבודתינו להמשיך בחינת יעקב אילני דחיי לזה העולם, כמ"ש יעקב (בראשית כט, יח) ועבדך שבע שנים, היינו בזה העולם. וזפ"ה ויטע אשל בבאר שבע, שנטע בחינת אשל, רומז על אילני דחיי, סוד המכריע כאשר דרשו חכז"ל (פע"ח ש' הציצית פ"ה) אשל ר"ת א"דום ש"חור ל"בן, רומז לדברינו הנ"ל. בבאר שבע נק' עולם הבנין, דהיינו שנטע בחינת אשל אילני דחיי בזה העולם, שיהיה זה העולם שאנו בו דבוק ומקושר באילני דחיי.

עוד נ"ל על פי מה שפירשנו לעיל על מה שאנו אומרים ועריכת נר לבן ישי, עיין בסידור האר"י זלה"ה בתפילת ראש השנה, שכוונתינו להשלים היחוד הוי"ה אלהים הוי"ה אדנ"י שבגימטריא באר, וכוונתינו ע"י עבדותינו שיתוס(י)ף יחוד אהי"ה הוי"ה ויהיה בגימטריא נ"ר.

ולהבין זה נ"ל, כי הוי"ה הוא המחיה הכל בסוד (נחמיה ט, ו) ואתה מחיה את כולם, וכשאדם עושה שום דבר בעוה"ז צריך להמשיך הוי"ה ב"ה בכל דבר שהוא עושה, ולקשר עולם התחתון בעולם עליון. וזה נקרא יחוד הוי"ה אדנ"י. אבל כל דבר יש לו פנימיות, וצריך להמשיך בכל דבר הפנימיות שלו נק' מוחין קדושין, וזה נקרא יחוד הוי"ה אלהים (ע"ח שט"ו פ"ג), ובין כולם מספר באר. וכל זה הוא בעולם הזמן, אבל למעלה מהזמן נקרא יחוד אהי"ה הוי"ה (ע"ח שי"ג פי"ב).וז"פ מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קט, כב) ולבי חלל בקרבי, חלל בגימטריא חיים (טעמי המצות פ' תצא), בגימטריא אהי"ה הוי"ה אהי"ה (פע"ח ש' התפילין פי"א) כי זה הוא בחינת דוד, מיעוט הירח שעדיין אינו בשלימות, וזה אהי"ה הוי"ה ושוב אהי"ה, שעדיין לא נתקן, ולגאולה שאנו מצפים במהרה יהי' שני מאורות הגדולים, ואז יהיה אהי"ה הוי"ה שיהיה בחינת הוי"ה, וזהו עבדותינו לעורר ולהמשיך יחוד אהי"ה הוי"ה, ואז יהיה ועריכת נר לבן ישי. וז"פ ויטע אשל בבאר שבע, אשל נקרא יחוד אהי"ה הוי"ה. בבאר שבע, באר נק' יחודים הנ"ל שמספרם באר, נטע בחינת אשל שיהיה מספר נ"ר כנ"ל, ודו"ק.

עוד נ"ל עפ"י מה שדרשו חז"ל (מדרש תהלים מזמור לז) אש"ל ר"ת אכילה שתיה לויה. ונ"ל, כי האדם צריך לקדש עצמו במותר לו, וכל תענוגי זמן הם כלולים באכילה ושתיה, וז"פ דברי חז"ל אכילה שתיה לויה לשון דביקות - לקשר ולדבק כל דבר למעלה בשרשו.

עוד נ"ל על פי מה שפירשנו הפסוק (שמות יג, יד) והיה כי ישאלך בנך, וגם כי שאל נא לימים ראשונים (דברים ד, לב), בסוד אימא אוזיפת מנהא לברתא (זח"א ב.) יעו"ש, כי למעלה נקרא שאל, לשון [ש]אלה, וכשבא לזה העולם נעשה ממנו צירוף אחר נקרא אשל, לשון נטיעה לאילן. וזהו ויטע אשל בבאר שבע, באר שבע נקרא זה העולם.

ויקרא שם בשם ה' אל עולם - וע"י יחודים הנ"ל נפעל שאפילו במקום אפל ושממה נמשך מלכותו להאיר המקום אפל, וזהו ויקרא שם, לשון שממה, דהיינו שאפילו במקום שממה יהיה נקרא שם ה' אל עולם, ודו"ק: